

بررسی رابطه‌ی میزان استفاده از تلفن همراه با سلامت روان و موفقیت تحصیلی در دانشجویان پزشکی

مهدی سیاح برگرد: عضو هیأت علمی و مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

علیرضا اولی پور: عضو هیأت علمی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی و مدیر تحصیلات تکمیلی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

سید عابدین حسینی آهنگری: عضو هیأت علمی، دانشکده‌ی علوم پزشکی آبادان، آبادان، ایران.

سیده فاطمه معاشی*: دانشجوی دکترای عمومی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

احمد حیدری: دانشجوی کارشناسی ارشد آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

چکیده: تلفن همراه از جمله عواملی است که در ایجاد ارتباطات عمومی گسترده‌ی اجتماعی نقش فراوانی دارد. استفاده بیش از حد از تلفن همراه منجر به آسیب‌های جسمی و روانی فراوان می‌شود و احتمالاً می‌تواند بر جنبه‌های مختلف زندگی دانشجویان از جمله عملکرد اجتماعی و مسؤولیت‌های شغلی و وضعیت تحصیلی آنها تأثیرگذار باشد. با توجه به اینکه میزان پیشرفت و افت تحصیلی یکی از معیارهای کارآیی نظام آموزشی است، بررسی متغیرهای تأثیرگذار بر آن ضرورت می‌یابد. این مطالعه به روش اپیدمیولوژیک تحلیلی در سال ۱۳۹۲ بین ۱۹۵ نفر از دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز انجام شده است. در این مطالعه از پرسشنامه‌ی سلامت روان و پرسشنامه‌ی استفاده مفرط از تلفن همراه و میانگین معدل دو نیمسال آخر جهت بررسی موفقیت تحصیلی استفاده شده است و اطلاعات حاصل شده توسط نرم‌افزار SPSS آنالیز شده است. یافته‌ها بیانگر آن است که موفقیت تحصیلی و میزان استفاده از تلفن همراه در دختران بیشتر از پسران است (به ترتیب $p=0.015$ و $p=0.030$) و پسران از سلامت روان بهتری نسبت به دختران برخوردارند ($p=0.037$). بین میزان استفاده از تلفن همراه و موفقیت تحصیلی رابطه معناداری وجود نداشته (ضریب همبستگی پیرسون $r=0.15$) ولی بین سلامت روان و میزان استفاده از تلفن همراه رابطه مشهودی وجود دارد و هر چه میزان استفاده از تلفن همراه بیشتر باشد، فرد از سلامت روان کمتری برخوردار است ($\text{Spearman rho}=0.38$). همچنین بین سلامت روان و موفقیت تحصیلی نیز ارتباط معنادار یافت نشد. تأهل نیز اثری بر موفقیت تحصیلی و سلامت روان و میزان استفاده از تلفن همراه ندارد.

واژگان کلیدی: تلفن همراه، موفقیت تحصیلی، سلامت روان.

***نویسنده‌ی مسؤول:** دانشجوی دکترای عمومی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

(Email: sfmaashi@yahoo.com)

مقدمه

تلفن همراه وجود دارد (مجاهد خان، ۲۰۰۸). از جمله نگرانی‌های مهمی که در رابطه با استفاده از تلفن همراه وجود دارد این است که چند کار همزمان انجام شود مثل: ارسال پیامک هنگامی که استاد در کلاس حضور دارد یا نوشتن یا صحبت کردن با تلفن همراه در هنگام رانندگی و یا صحبت کردن با تلفن همراه در زمان معاینه‌ی بیمار و غیره که این مسأله خود می‌تواند پیامدهای خطرناکی از جمله تصادفات و یا اشتباه در تشخیص بیماری را به دنبال داشته باشد (بارن، ۲۰۱۰). تلفن همراه به عنوان ابزار نوین اطلاع‌رسانی علاوه بر داشتن کاربردهای گوناگون در حوزه‌های مختلف، برخی پیامدهای نامناسب اجتماعی مانند: اعتیاد روانی، تزلزل ارزش‌ها، کاهش تعاملات اجتماعی، بلوغ زودرس، بلوتوث و پیامک‌های غیر اخلاقی و به خطر افتادن امنیت شخصی را به دنبال دارد (پناهی، ۱۳۹۲). مطالعات قبلی بیانگر رابطه‌ی بین استفاده‌ی مفرط از تلفن همراه و اضطراب و کارکردهای اجتماعی و اختلالات عصبی مثل احساس زنگ خوردن مداوم تلفن همراه می‌باشد و پیامک اثرات مخربی بر روابط اجتماعی مثل جدایی و تمسخر برخی اقوام و کاهش توانایی برقراری ارتباط در روابط حضوری و رو در رو و غیره دارد (یاسمی نژاد و گل محمدیان، ۱۳۹۱). شایان ذکر است که استفاده از تلفن همراه جنبه‌های مثبتی به خصوص برای قشر دانشجو داشته است که می‌توان به مواردی از آن، از جمله سهولت در حمل و نقل و قابلیت دسترسی آسان به جهت استفاده از این وسیله برای یادگیری اشاره کرد (زمانی، ۱۳۹۰). امروزه اکثر دانشجویان از تلفن همراه استفاده‌های مختلفی می‌کنند و یکی از سرگرمی‌های آنها استفاده از آن جهت برقراری ارتباط با یکدیگر است. از جمله مشکلاتی که ممکن است برای دانشجویان به عنوان مستعدترین و هوشمندترین اقشار جامعه در نتیجه اشتغال زیاد به این وسیله پیش آید، عملکرد تحصیلی ضعیف و مشروط شدن و در نتیجه اخراج از دانشگاه است. برخی از مطالعات بیانگر رابطه‌ی بین افت تحصیلی و وابستگی به تلفن همراه در دانش‌آموزان می‌باشد و با افزایش استفاده از تلفن همراه، افت تحصیلی دانش‌آموزان افزایش می‌یابد (پناهی و همکاران، ۱۳۹۲). در حالی که برخی از مطالعات مؤید عدم وجود چنین رابطه‌ای است (حسن‌زاده، ۱۳۸۹). استفاده از تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات در دهه‌ی گذشته اوج گرفته است، اما به هر صورت مطالعات سیستماتیک اندکی درباره‌ی نگرانی‌هایی که خود مصرف‌کننده‌ها درباره‌ی این ابزارها دارند از جمله اثرات منفی تلفن همراه در ارتباطات اجتماعی و سلامت شخصی

یکی از وسایل پر کاربرد در ارتباطات امروز بشر، تلفن همراه است که به عنوان یکی از فناوری‌های ارتباط نوین در زندگی فردی و اجتماعی بشر جایگاهی قدرتمند دارد. امروزه تلفن همراه به عنوان جزئی ضروری در زندگی افراد است، به نحوی که اگر کسی تلفن همراه نداشته باشد، برای بقیه مشکل محسوب می‌شود (ایشی، ۲۰۱۱). تلفن همراه دو کاربرد اساسی دارد: ۱- استفاده‌ی عاطفی مثل به اشتراک گذاشتن عواطف و دوری از احساس تنهایی ۲- استفاده‌ی ابزاری مثل هماهنگ کردن قرار ملاقات (بارن، ۲۰۱۰). کاربردهای متنوع تلفن همراه از جمله: پرداخت قبوض، اینترنت، سرگرمی، بازی، فیلم‌برداری، پیامک، بلوتوث و سرویس پیام چند رسانه‌ای و غیره منجر به گرایش قشر جوان به آن شده است، به نحوی که مطابق پژوهش کریستال در انگلستان، ۸۱ درصد کاربران تلفن همراه در انگلیس سن ۳۴-۱۵ سال داشته‌اند و عمدتاً از خدمات پیام کوتاه برای گسترش روابط اجتماعی خود استفاده می‌کردند که ۶۵٪ از این پیام‌ها فقط به منظور سرگرمی فرستاده می‌شوند (کریستال، ۲۰۰۸). هرچه استفاده از تلفن همراه گسترش پیدا می‌کند، نگرانی درباره‌ی استعمال مفرط و آسیب‌زا از این تکنولوژی هم بیشتر می‌شود. استفاده آسیب‌زا از تلفن همراه وضعیتی است که با استفاده فراوان و اشتغال ذهنی به آن مشخص می‌شود. فرد معتاد از هر ترفندی برای استفاده دائمی از تلفن همراه استفاده می‌کند. اعتیاد به استفاده از تلفن همراه منجر به انزوای طلبی و رها کردن اولویت‌های اجتماعی نظیر شغل و تحصیل و استرس هنگام خاموش بودن تلفن همراه می‌شود و این افراد احساس می‌کنند که بدون آن قادر به زندگی کردن نیستند (گل محمدیان و یاسمی نژاد، ۱۳۹۰). استفاده بیش از حد از این ابزار می‌تواند با آسیب‌های جسمی و روانی زیادی همراه باشد. تاکنون مطالعات زیادی درباره‌ی آسیب‌های جسمی تلفن همراه انجام شده است. این در حالی است که به اثرات روان شناختی استفاده‌ی طولانی مدت از این وسیله ارتباطی توجه کافی نشده است. از جمله آسیب‌های جسمی ناشی از استفاده از آن می‌توان به: سردرد، خستگی، بیماری‌های پوستی، اختلال حافظه، اختلال خواب، مشکلات شنوایی و احساس گرمی پشت و اطراف گوش اشاره کرد. شایع‌ترین علائم بالینی مرتبط با استفاده از تلفن همراه عبارت است از: اختلال خواب (۲۳/۰۷٪)، اختلال شنوایی (۳۸/۸٪) و اختلال حافظه (۴۰/۵۶٪) که رابطه‌ی واضحی بین این علائم و مدت زمان استفاده از

ولی‌زاده در سال ۱۳۸۴ برای تعیین پایایی این پرسشنامه از دو روش آلفای کرونباخ و تصنیف استفاده کرد که برای کل مقیاس به ترتیب ضرایب $r=0/94$ و $r=0/96$ به‌دست آمد. پرسشنامه‌ی مقیاس مشکل استفاده از تلفن همراه (MPPUS) پرسشنامه‌ی ۲۷ آیتمی خود توصیفی است که توسط بیانچی و فیلیپس در سال ۲۰۰۵ به منظور ارزیابی اعتیاد به تلفن همراه طراحی شده است. نمره‌گذاری بر طبق نمره‌گذاری لیکرت از ۱ (کاملاً غلط) تا ۱۰ (کاملاً صحیح) صورت می‌پذیرد. سؤالات به مسائل تحمل، فرار از مشکلات، انزوا، ولع، مصرف و پیامدهای منفی در سطح جنبه‌های انگیزشی اجتماعی می‌پردازد. بیانچی و فیلیپس در پژوهش‌های خود با نمونه ۳۲۴ نفری نشان دادند که مقیاس مشکل استفاده از تلفن همراه از پایایی و روایی مناسبی برخوردار است و آلفای کرونباخ مقیاس ۰/۹۳ به‌دست آمد که نشان دهنده‌ی روایی درونی مقیاس است. این پرسشنامه توسط شایقیان و همکارانش در ایران در سال ۱۳۹۱ مورد استفاده قرار گرفته است. ایشان بعد از کسب اجازه از صاحب پرسشنامه آن را توسط دو مترجم که زبان اصلی آنها فارسی بود به زبان فارسی ترجمه کردند. در مرحله‌ی بعد دو مترجمی که زبان دوم آنها فارسی بود، پرسشنامه فارسی شده را مجدداً به انگلیسی ترجمه کردند و پس از حصول اجماع، نسخه‌ی نهایی فارسی تهیه شد و به تأیید دو متخصص بالینی رسید. برای تجزیه و تحلیل نتایج از ضریب همبستگی پیرسون، اسپیرمن، آزمون تی و کای اسکور جهت مقایسه‌ی رابطه‌ی بین استفاده‌ی مفرط از تلفن همراه و سلامت روان و وضعیت تحصیلی با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS استفاده شد.

نتایج

تعداد شرکت‌کننده‌های مطالعه ۱۹۵ نفر می‌باشد که ۴۸/۷٪ از شرکت‌کننده‌ها مرد و ۵۱/۳٪ زن بوده‌اند. با توجه به داده‌های مطالعه درباره‌ی میزان استفاده از تلفن همراه، ۱۴/۴٪ شرکت‌کننده‌ها استفاده‌ی کم و ۶۷/۲٪ استفاده‌ی متوسط و ۱۸/۵٪ استفاده‌ی زیاد (مفرط) داشته‌اند (شکل ۱).

انجام شده است. تاکنون مطالعه‌ای در اهواز و در بین دانشجویان پزشکی در این‌باره انجام نشده است. از این رو پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی بین میزان استفاده از تلفن همراه در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز با سلامت روان و وضعیت تحصیلی طراحی شده است.

روش کار

مطالعه‌ی حاضر یک مطالعه‌ی اپیدمیولوژیک تحلیلی است که در سال ۹۳-۱۳۹۲ برای بررسی رابطه‌ی بین میزان استفاده از تلفن همراه با سلامت روان و موفقیت تحصیلی دانشجویان پزشکی ورودی ۱۳۸۶ تا ورودی مهر ماه ۱۳۹۱ دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز انجام گرفته است. در این مطالعه نمونه‌گیری به روش تصادفی خوشه‌ای انجام شده است. در این پژوهش از پرسشنامه‌ی سلامت روان عمومی به منظور بررسی وضعیت سلامت روان و پرسشنامه‌ی استفاده‌ی مفرط از تلفن همراه به منظور بررسی میزان استفاده از تلفن همراه استفاده شده است. برای بررسی وضعیت تحصیلی دانشجویان از میانگین معدل دو نیم‌سال آخر استفاده شده است. جهت بررسی سلامت روان از پرسشنامه‌ی سلامت روان عمومی (GHQ-28)، که توسط گلدبرگ و هیلر (۱۹۷۹) ساخته شده، استفاده شده است. این پرسشنامه جهت سلامت عمومی، آزمودنی‌ها را در چهار حیطة: A (نشانه‌های جسمانی)، B (اضطراب و اختلال خواب)، C (اختلال در عملکرد اجتماعی) و D (افسردگی) بررسی می‌کند. این پرسشنامه حاوی ۲۸ پرسش و ۴ خرده مقیاس است و در هر مقیاس ۷ پرسش دارد و از شناخته شده‌ترین ابزارهای غربالگری است که به صورت ۶۰، ۳۰، ۲۸ و ۱۲ ماده طراحی شده است که در اینجا از فرم ۲۸ ماده‌ای آن استفاده شده است. از ۲۸ سؤال پرسشنامه، موارد ۱ الی ۷ مربوط به مقیاس علائم جسمانی است. موارد ۸ الی ۱۴ علائم اضطرابی و اختلال خواب را بررسی کرده و موارد ۱۵ الی ۲۱ مربوط به ارزیابی کارکرد اجتماعی است. نهایتاً موارد ۲۲ الی ۲۸ علائم افسردگی را می‌سنجد. در این پرسشنامه نمره‌ی پایین‌تر حاکی از بهداشت عمومی و روان بهتر است. جمال حقیقی و همکارانش در ایران در سال ۱۳۷۸ ضریب اعتبار این پرسشنامه را با استفاده از نمره‌ی کل فهرست تجدید نظر شده‌ی علائم روانی (SCL-90)، برای چهار خرده مقیاس (۰/۸۶، ۰/۸۵، ۰/۷۲ و ۰/۸۲) به‌دست آورده‌اند که در سطح $P<0/001$ معنادار می‌باشد.

جدول ۲- ضریب همبستگی ساده بین متغیرهای مطالعه به

تفکیک جنسیت دانشجویان و کل آنها

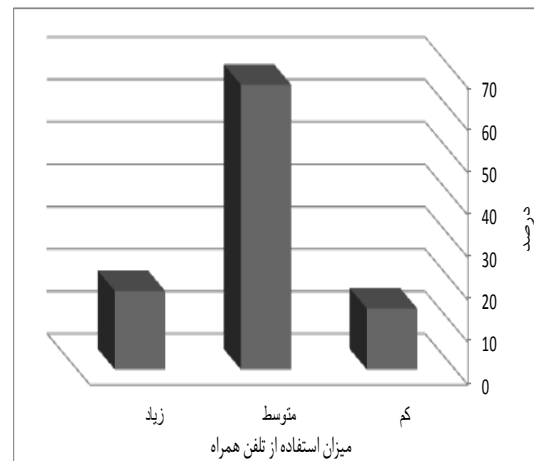
متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	شاخص‌های آماری گروه	ضریب همبستگی پیرسون	ضریب همبستگی اسپیرمن	P	تعداد
میزان استفاده از تلفن همراه	سلامت روان	دانشجویان دختر	۰/۲۶۱	-	۰/۰۰۹	۱۰۰
		دانشجویان پسر	-	۰/۳۶۲	۰/۰۰۰	۹۵
		کل دانشجویان	۰/۳۸۶	-	۰/۰۰۰	۱۹۵
سلامت روان	موفقیت تحصیلی	دانشجویان دختر	۰/۱۲۴	-	۰/۲۱۹	۱۰۰
		دانشجویان پسر	-۰/۱۵۲	-	۰/۱۴۲	۹۵
		کل دانشجویان	-	۰/۰۵۳	۰/۰۴۶۱	۱۹۵
موفقیت تحصیلی	میزان استفاده از تلفن همراه	دانشجویان دختر	-۰/۱۲۴	-	۰/۲۱۸	۱۰۰
		دانشجویان پسر	-	-۰/۱۳۹	۰/۱۸۰	۹۵
		کل دانشجویان	-	-۰/۱۰۵	۰/۱۴۴	۱۹۵

با توجه به آزمون انجام شده نتیجه می‌گیریم که بین سلامت روان و میزان استفاده از تلفن همراه رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد، یعنی هر چه میزان استفاده از تلفن همراه بیشتر باشد، نمره‌ی سلامت روان بیشتر و فرد از سلامت روان کمتری برخوردار است و این رابطه در پسرها معنادارتر و پررنگ‌تر می‌باشد. بر اساس آزمون انجام شده، بین میزان استفاده از تلفن همراه و موفقیت تحصیلی رابطه‌ای در هیچ‌کدام از گروه‌های آماری وجود ندارد. همچنین بین سلامت روان و موفقیت تحصیلی نیز رابطه‌ی معناداری یافت نشد (جدول ۲). برای بررسی اثر تأهل بر سلامت روان و موفقیت تحصیلی، بعد از بررسی فرض برابری واریانس و با توجه به برقرار بودن این فرض، از آزمون تی برای بررسی این عامل استفاده شده است. نتایج این آزمون بیانگر این موضوع می‌باشد که بین موفقیت تحصیلی و میزان استفاده از تلفن همراه و سلامت روان در دو گروه متأهل و مجرد تفاوت معناداری وجود ندارد (جدول ۳).

جدول ۳- بررسی اثر وضعیت تأهل در متغیرهای مطالعه

متغیر	P	اختلاف میانگین	اختلاف استاندارد درور
میزان استفاده از تلفن همراه	۰/۸۲۸	۲/۲۳۴۲۹	۱۰/۰۴۰۷۲
موفقیت تحصیلی	۰/۹۵۴	-۰/۰۱۳۳۹	۰/۲۳۰۲۸
سلامت روان	۰/۳۴۳	۲/۶۶۰۰۰	۲/۷۹۶۲۰

شکل ۱- نسبت درصد به میزان استفاده از تلفن همراه

جدول (۱) اطلاعات توصیفی تعداد، میانگین و انحراف معیار متغیرهای سلامت عمومی و استفاده از تلفن همراه و موفقیت تحصیلی را به تفکیک در دانشجویان دختر و پسر نشان می‌دهد.

جدول ۱- آمارهای توصیفی متغیرهای سلامت عمومی و

استفاده از تلفن همراه و موفقیت تحصیلی

متغیر مورد مطالعه	جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد	فاصله اطمینان ۹۵٪
میزان استفاده از تلفن همراه	دانشجویان دختر	۱۰۰	۱۱۵/۱۲۰۰	۴۴/۶۹۱۸۲	۴/۴۶۹۱۸	-۱۵/۴۲۵۲۶
	دانشجویان پسر	۹۵	۹۹/۶۹۴۷	۳۸/۵۹۱۲۲	۳/۹۵۹۴۳	
موفقیت تحصیلی	دانشجویان دختر	۱۰۰	۱۵/۹۰۸۳	۱/۰۲۶۰۰	۰/۱۰۲۶۰	-۰/۳۹۱۶۸
	دانشجویان پسر	۹۵	۱۵/۵۱۶۶	-۰/۸۷۵۲۸	۰/۰۸۹۸۰	
سلامت روان	دانشجویان دختر	۱۰۰	۲۹/۶۷	۱۱/۸۹۹۴۶	۱/۱۸۹۹۵	-۴/۰۷۰۰
	دانشجویان پسر	۹۵	۲۵/۶۰	۱۱/۴۷۹۴۱	۱/۱۷۷۷۵	

با توجه به اینکه فاصله‌ی اطمینان اختلاف میانگین صفر را شامل نمی‌شود، بین متغیرهای مطالعه در دخترها و پسرها اختلاف معنادار وجود دارد. با مقایسه‌ی میانگین دخترها و پسرها می‌توان به این نتیجه رسید که میزان استفاده از تلفن همراه و موفقیت تحصیلی در دخترها بیش از پسرهاست ولی میانگین نمره‌ی سلامت روان در پسرها کمتر از دخترهاست، یعنی پسرها از سلامت روان بهتری نسبت به دخترها برخوردارند (جدول ۱). برای مقایسه‌ی متغیرهای مطالعه، از آزمون همبستگی پیرسون (در صورت نرمال بودن داده‌ها) یا آزمون اسپیرمن (در صورت نرمال نبودن داده‌ها) استفاده می‌گردد.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به مطالعه‌ی انجام شده مشخص است که بین میزان استفاده از تلفن همراه و موفقیت تحصیلی ارتباطی وجود ندارد که این موضوع با مطالعات قبلی از جمله‌ی مطالعه‌ای که حسن‌زاده و همکارانش (۱۳۸۹) انجام دادند، همخوانی دارد و شاید این موضوع به دلیل جنبه‌های مثبت استفاده از تلفن همراه از جمله برنامه‌های آموزشی نصب شده و یا استفاده از آن جهت دسترسی به اینترنت و یافتن پاسخ برخی سؤالات علمی باشد. در مطالعه‌ای که زمانی (۱۳۹۰) انجام داده است، به جنبه‌های مثبت استفاده از تلفن همراه از جمله حمل و نقل و قابلیت دسترسی آسان به جهت استفاده از این وسیله برای یادگیری پرداخته شده است. این موضوع می‌تواند راهنمایی برای مطالعات بعدی جهت توجه بیشتر به جنبه‌های مثبت تلفن همراه در کنار جنبه‌های منفی استفاده از آن باشد. ارتباط معنادار بین استفاده از تلفن همراه و سلامت روان از دیگر یافته‌های این مطالعه است که با مطالعات قبلی هم‌خوانی دارد. مطالعات قبلی از جمله مطالعات ازوی (۲۰۰۸) و آستین (۲۰۰۱) و کروات (۱۹۹۸) و سایر محققان بیانگر اثرات منفی استفاده بیش از حد از تلفن همراه بر جنبه‌های مختلف سلامت روان و ویژگی‌های مختلف شخصیتی افراد می‌باشد. بر اساس مطالعه‌ای که هاستروف و السورس (۱۹۷۹) و آستین (۲۰۰۱) انجام داده‌اند، بین میزان استفاده از تلفن همراه و کارکرد اجتماعی دانشجویان رابطه‌ی مثبت و معناداری وجود دارد و استفاده از این وسیله مشکلاتی را در حوزه‌ی از هم گسیختگی اجتماعی به‌وجود آورده است. بر اساس مطالعات قبلی مشخص شد که وابستگی به تلفن همراه منجر به سبک زندگی بی‌کیفیت و ویژگی‌های برون‌گرایی و روان‌رنجور خویی می‌شود (ازوی، ۲۰۰۸). بر اساس مطالعه‌ی انجام شده، اثر استفاده‌ی بیش از حد از تلفن همراه بر سلامت روان هم در مردان و هم در زنان وجود دارد. همچنین مطابق مطالعات قبلی از جمله مطالعه‌ی یاسمی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۱)، میزان استفاده از تلفن همراه در زنان بیشتر از مردان است. طبق این مطالعه به نظر می‌رسد که استفاده‌ی بیشتر دختران از تلفن همراه به علت تمایل کمتر آنها برای ایجاد روابط اجتماعی رو در رو و چهره به چهره باشد. همچنین مطالعه‌ای که جونیسون (۲۰۰۳) انجام داده است، بیانگر استفاده‌ی بیشتر دخترها از تلفن همراه برای حفظ روابط اجتماعی و برقراری رابطه با خانواده و دوستان است و دختران از نرم‌افزارهای بیشتری در تلفن همراهشان استفاده می‌کنند.

در مطالعه‌ی انجام شده، این یافته که مردان از سلامت روان بهتری نسبت به زنان برخوردارند، حائز اهمیت است. مطالعه‌ای که زمانی (۱۳۹۱) روی دانش‌آموزان پایه‌ی دوم دبیرستان انجام داده است نیز بیانگر آن است که مردان در تمامی جنبه‌های سلامت روان به جز پرخاشگری از وضعیت سلامت روانی بهتری برخوردارند. شاید این اختلاف به دلیل محدودیت‌های اجتماعی دختران و نداشتن تفریح و سرگرمی مناسب باشد. البته نتایج تحقیقات در این زمینه متفاوت است و در مطالعه‌ای که نبوی (۱۳۹۰) در این زمینه انجام داده، تفاوتی در این زمینه مشاهده نشده است. در این پژوهش بین اثر تأهل بر سلامت روان، استفاده از تلفن همراه و موفقیت تحصیلی ارتباط معناداری یافت نشده است. این موضوع با مطالعه‌ای که نبوی (۱۳۹۰) انجام داد نیز همخوانی دارد. مطالعه‌ی ایشان درباره‌ی اثر تأهل بر سلامت روان انجام شده که در آن تفاوتی بین سلامت روان افراد مجرد و متأهل دیده نشد. مطالعات قبلی از جمله مطالعه‌ی یاسمی و همکاران (۱۳۹۱) دریافتند که افراد مجرد بیشتر از افراد متأهل از تلفن همراه استفاده می‌کنند. ولی در مطالعه‌ی اخیر تفاوت معناداری بین میزان استفاده از تلفن همراه در افراد مجرد و متأهل دیده نشده است. مطالعات بیشتری در این زمینه انجام نشده و این مورد جای تحقیق بیشتری دارد. نتایج تحقیق حاضر نشان‌دهنده‌ی بهتر بودن عملکرد تحصیلی دختران نسبت به پسران است که این مسأله نافی دیدگاه‌های سنتی مبتنی بر نتایج بررسی‌های قدیمی‌تر در این زمینه است که معتقد بودند دختران از انگیزه و توانایی لازم برای پیشرفت تحصیلی در مقایسه با پسران برخوردار نیستند. بر این اساس نتایج پژوهش حاضر همسو و متناسب با نتایج بررسی‌های جدیدتر اعم از داخلی و خارجی در این‌باره است که به تعدادی از آنها اشاره می‌شود. سیف (۱۳۸۳) در بررسی خود درباره‌ی رابطه‌ی مهارت‌های مقابله با استرس و پیشرفت تحصیلی به این نتیجه رسید که پیشرفت تحصیلی دانشجویان دختر بیشتر از پسرهاست. در مطالعه‌ای که رستگار خالد (۱۳۸۹) نیز در این زمینه انجام داده است، پیشرفت تحصیلی دختران نسبت به پسران مشهود بوده است.

References

Austin, C 2001, Impact of Cell Phone Disruptions on Perceptions and Impressions, *Journal of Experimental Social Psychology*, 2001, Vol.13, No.2, Pp.141-154.

- Azad university Tehran medical branch, Vol.21, No.4, Pp.291-297.
- Panahi, Y, Aslani, T, Faraji, R, et al 2011, dependence on mobile phones and psychosocial injuries in children: Effects of SMS and Bluetooth, *the first National Congress of cyberspace and social damage emerging*, Tehran, Ministry Cooperatives, Labor and Social Welfare, Available from: http://www.civilica.com/Paper-Nopadid01-Nopadi01_024.html.
- Rastgar Khaled, A 2009, Gender difference between motivation and academic achievement, *journal of women's social cultural council*, Vol.13, No.50, Pp.81-124.
- Shaieghian, Z, Rasulzade Tabatabaai, SK, Rahimi, K, et al 2011, Psychometric evaluation of scale of the problem of mobile phone use, *Pejuhande* (Shahid Beheshti University of Medical Science), Vol.17, No.5, Pp.246-257.
- Yaseminejad, P, Golmohammadian, M, Yusefi, N 2012, the study of the relationship between cell-phone use and general health in student, *knowledge & research in applied psychology*, Vol.13, No.1, Pp.60-72.
- Zulkefly, SN, Baharudin, R 2009, Mobile phone use amongst students in a university in Malaysia: its correlates and relationship to psychological health, *Eur J Sci Res*, Vol.27, No.2, Pp.206-218.
- Zamani, F, Shahri, P, Zareei, E 2011, Mental health status of high school girl and boy students in boarding schools in Markazi province, *jundishapur journal of health science*, Vol.4, No.1, Pp.11-19.
- Zamani, B, Babri, H, Musavi, S 2011, Factors Associated with the attitude of Medical Sciences adoption of mobile learning through the use of technology acceptance model, *Strides in development of medical education*, Vol.9, No.2, Pp.110-117.
- Baron, NS 2010, The dark side of mobile phones, Available at: <http://www.american.edu/cas/lfs/faculty-docs/upload/The-Dark-Side-of-Mobile-Phones.pdf>. Accessed may, 22, 2013.
- Ezoe, S 2008, Relationships of personality and lifestyle with mobile phone dependence among female nursing students, *Social Behavior and Personality: an international journal*, Vol.37, No.2, Pp.231-238.
- Golmohammadian, M, Yaseminejad, P 2010, Normalization, validity and reliability of cell-phone over use scale(cos) among university students, *new findings in psychology*, Vol.6, No.19, Pp.37-52.
- Hassanzade, R, Sahehi, M, Rezaei Kiasari, A 2010, Relationship between the use of extreme from technology (internet and SMS Addiction) and educational and psychological state in high school student, *Islamic Azad University Tonkabon Branch*, Vol.1, No.3, Pp.69-81.
- Ishii, K 2011, examining the adverse effects of mobile phone use among Japanese adolescent, *Keio Communication Review*, Vol.33, Pp.66-83
- Joinson, A 2003, Understanding the psychology of internet behavior, virtual world, real lives, London, Palgrave Macmillan.
- Kamibeppu, K, Sugiura, H 2005, Impact of the mobile phone on junior high school students' friendships in the Tokyo metropolitan area, *Cyber psychology & Behavior*, Vol.8, No.2, Pp.121-130.
- Kraut, R, Patterson, M, Lundmark, V, et al 1998, Internet paradox: A social technology that reduces social involvement and psychological wellbeing?, *American Psychologist*, Vol.53, No.9, Pp.1017-103.
- Mujahid Khan, M 2008, Adverse effects of excessive mobile phone use, *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health*, Vol.21, No.4, Pp.289-293.
- Nabavi, SJ 2010, Survey mental health students the new iteration of Tehran university of MMPI in the academic year 85-86, *medical science journal of Islamic*

Examine the Relationship Between Mobile Phone Usage and Psychological Health and Academic Success among Medical Students

Mehdi Sayyah Bargard¹

Alireza Olapour²

Syed Abedin hoseini Ahangari³

Seyedeh fatemeh maashi^{4,*}

Ahmad Heidari⁵

¹: Faculty member, Education Development Center, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

²: Faculty member, Education Development Center, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

³: Faculty member, Abadan School of Medical Sciences, Abadan, Iran.

⁴: General physician Student, School of Medicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

⁵: M.Sc. student in Biostatistics, Department of Biostatistics and Epidemiology, School of Health, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Abstract: The mobile phones play a main role in developing wide social communications. Excessive usage of mobile phones can cause a lot of physical and mental problems, and probably affects on different aspects of students lifestyles such as social activities, job duties and Educational status. As educational progression or slump is one of the efficiency criterions for educational system, investigation of effective variables to it seems to be necessary. This study has been performed with analytical epidemiologic method in 1392 among 195 students at Ahvaz Judishapour University of medical science. The accumulation of data was accomplished by general health questionnaire, intensive use of mobile phones questionnaire and mean of 2 previous semesters (for investigation of their educational success); thereafter, the data were analyzed by SPSS software. The results revealed that academic success and the rate of mobile phone usage among females were more than males (p-value=0.015, 0.030); and males had better psychological health status (p-value=0.037). There was not observed any significant correlation between rate of mobile phone usage and educational success (Pearson correlation= -0.015), rather there was a significant correlation among psychological health status and amount of mobile phone usage (spirman rho=0.38). At the other hands, the more usage of mobile phone, the less psychological health for individuals;. moreover, significant correlation between psychological health and academic success was not found. Marriage had no effect on academic achievement and psychological health, and not be related to the usage rate of mobile phones.

Keywords : Mobile Phone, Academic Success, Psychological Health

***Corresponding author:** General physician Student, School of Medicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Email: sfmaashi@yahoo.com